

3.12.1999

50 שנה לעליה

גרעין "לחרות"

ב-1946 התארגנו בעיירה פרידלנד, אשר בפולניה (לשעבר גרמניה), קבוצה של צעירים וצעירות יוצאי "השומר הצעיר" מלפני המלחמה, שקראו לעצמם בשם גרעין "לחרות". רובם עברו את המלחמה בברית המועצות. חלקם גם שירתו שם בצבא האדום. גילם היה מ-21 - עד 30 והם מנו כ-75 חברים וחברות. רובם היו אנשי מקצוע כגון טייחים, בנאים רצפים, נגרים וגם אופה אחד - אריה ורמוט, ביניהם היו גם מספר חברות ניצולות מחנות השמדה. באמצעות אנשי הבטחה, שבאו מישראל ופעלו באירופה אחרי המלחמה, הם עברו את גבולות צ'כיה, אוסטריה, איטליה ומשם, בעליה ב', לכיוון ישראל.

האוניה "שאר ישוב" יצאה מאטליה ב-1.4.47, אך לרוע מזלם הבריטים תפסו אותם ולאחר מאבק קצר הם הוגלו, כמו רבים אחרים למחנות קפריסין.

שם היה להם הרבה זמן להתגבש. היו ביניהם כאלה שידעו טוב עברית, וגם כמה חברים שהתמזל מזלם ולמדו בברית המועצות באוניברסיטה. מאלה שמעו הרצאות ולמדו עברית. כמו כן, יצרו עבודות יד שונות יפות מאד. היה ביניהם צייר ומוזיקאי אחד - הניק (מי שזוכר) וארגנו ערבי שירה, שירים ישראלים ובעיקר שירים רוסיים, אותם כולם הכירו ואהבו. בקפריסים הצטרפו אליהם דבורקה, אריה ולאה ורמוט ז"ל עם יפה ושמעון ורחל קורנגוט עם מרים.

הבריטים שחררו משפחות עם ילדים קטנים מוקדם יותר, ובחודש מרץ '48 הגיעו שתי המשפחות וגם דבורקה לכפר מנחם. בגמר מלחמת העצמאות הבריטים שחררו את כולם וגרעין "לחרות" הגיע לכפר מנחם ב-23.12.49, בדיוק ביום הבחירות הראשונות לכנסת ישראל. הם' מנו אז כ-70 חברים וחברות ואין שום ספק שהיתה זו תגבורת רצינית מבחינה חברתית, תרבותית וכמובן גם מבחינת כח עבודה.

גרעין "לחרות" שהה בכפר מנחם כשנה וחצי ולפי הסכם עם התנועה הם הצטרפו לקיבוץ שער הגולן והם נמצאים שם עד היום הזה. רק שתי המשפחות ודבורקה, שהגיעו כשנה וחצי מוקדם יותר, נשארו בכפר מנחם. כעבור זמן מה חזרו משער הגולן ראובן הדס ז"ל, זאב מלמד ז"ל וצבי ירקוני יבדל לחיים ארוכים.